Nr. 6 (158). Lublin, dnia 24 Kwietnia 1921. Rok V.

ROBOTNIK

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM WARSTW PRACUJĄCYCH.
Organ Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich.

Adres Redakcji i Administracji:
Krakowskie - Przedmieście 7, I piętro
(Lokal Stow. Robotników Chrześć.).
Redaktor przyjmuje.
w poniedziałki, wtorki, środy i piątki od godziny 6—7 wieczorem.

Przedpłata wynosi: kwartal. z przesyłką 60 mk., dla członków Stowarzyszenia, na prowincji z przes. 70 mk.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz petitowy 1-szpaltowy na ostatniej stronie 10 mk., na 1-ej stronie 12 mk., w tekście 14 mk. Drobne ogłoszenia po 1 mk. za każdy wyraz.
Administracja otwarta codzien. od g. 9—3 pp. i od 5—8 wiecz. z wyjątkiem świąt i niedziel.
Pojedyńczy Nr. 5. marek.

PRACĄ i ŁADEM. | Jeden za Wszystkich—Wszyscy za Jednego.

GOŚĆ Z FRANCJI
wśród Robotników Chrześcij. w Lublinie.

W Lublinie przebywał X. Jan Desgranges, kanonik honorowy kościołów katedralnych w Limoges i Angoléme. Urodzony w 1874 r. w Limoges, po ukończeniu seminarjum duch. zajmuje się na wyraźne zlecenie biskupa swego sprawą robotniczą w mieście rękodzielniczem — o szerokiej propagandzie socjalistycznej — Limoges. Tworzy kółka nauk socjalnych, wydaje dziennik: „Le Petit Democrate".

Na zaproszenie biskupów francuskich bierze udział w około l. 300 zebraniach dyskusyjnych publicznych, na których zbija Faurów, Jauresów, Aulardów it.d. odnosząc wszędzie decydujące zwycięstwo.

Jeden z profesorów uniwersyteckich tak o nim pisze:

X. D. posiada talent oratorski, powierzchowność męską i sympatyczną, głos władający duszą słuchaczów, umiejętność porywania tłumów, zapał i trafność odpowiedzi, zimną krew, a przedewszystkiem to, co Francuz nazywa „l'esprit".

X. D. miewał konferencje w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Belgji, Szwajcarji, na Bałkanach, w Egipcie, Azji Mniejszej i t. d., wszędzie głosząc słowo Boże i sławę Francji.

Z chwilą wybuchu wojny zaciąga się w szeregi, jako kapelan wojskowy, bierze udział w bitwach pod Arras, Verdun, w Szampanji i t. d.

Odznaczony męstwem i poświęceniem zostaje podniesiony do godności Kawalera Legji Honorowej.

Główne jego dzieła: „Réveil de l'ame francaise", La religion et la guerre.

Jest współpracownikiem licznych pism i przeglądów tak francuskich, jak zagranicznych.

W piątek dnia 15 b. m. czcigodny kanonik zapragnął zapoznać się z naszą instytucją i jej agendami.

W tym celu też w towarzystwie ks. prof. Szymańskiego zwiedził szczegółowo biuro Stowarzyszenia, magazyny, masarnię, sklep centralny, warsztaty szewskie i t. d. Przyglądając się naszej pracy, żywo interesował się każdą jej gałęzią. Wypytywał więc o warunki handlu, o sposób sprzedawania, o kalkulacji, o obrót roczny, bilanse, budżety. Szczególniej zaś zainteresował się naszą produkcją w masarni i w warsztatach szewskich.

Po przypatrzeniu się pracom naszego T-wa wyraził szczere uznanie dla poczynań i pracy, a pozdrowienie i podziękę imieniem robotników chrześcijańskich z Francji za walkę i wspólną ideę, która oparta na religji i hasłach narodowych da obu narodom, dziś tak szczerze zaprzyjaźnionym świetlaną przyszłość.

W sali Towarz. w gmachu po-Dominikańskim.

W czasie zwiedzania naszych instytucji wyraził ks. kan. Degranges życzenie zetknięcia się z naszymi członkami bezpośrednio, W tym też celu zebrali się członkowie Stow. Rob. Chrześc licznie w sali po-Dominikańskiej w sobotę o godz. 7-ej. O tej też godzinie wszedł do sali ks. kanonik w towarzystwie prof. O. J. Woronieckiego. U wejścia powitali zacnego gościa członkowie zarządu z panem Dziewieckim, jako prezesem T-wa na czele. Obrońcę sprawy robotniczej na zachodzie poprowadzono do stołu prezydjalnego i tu przemówił doń i do zebranych kolegów p. Dziewiecki, kreśląc w barwnych słowach historję naszego T-wa. Historja ta, to okres 13-letnich zmagań się o prawa nasze narodowe i religijne. W okresie tym, pomimo nadludzkich wysiłków wrogów naszej Ojczyzny Robotnicy chrześcijańscy ani na jedną chwilę nie spuścili z oka sztandaru, na którym głęboko wyryły się hasła o prawa katolickie i narodowe.

Tak samo i dziś mimo zakusów wrogów wewnętrznych, Stow. Rob. Chrz. nie odstąpi ani na krok od raz wytkniętej drogi. Gość z Francji przynosi nam cześć od kraju, od narodu, któremu Rzeczpospolita zawdzięcza bardzo wiele, przynosi pozdrowienie w imię tych haseł, które na gruncie francuskim doszły do rozkwitu. Te hasła przyjmujemy, a przyjmujemy je tem szczerzej, że pochodzą z serca, bo od przyjaciółki Polski — Rzeczpospolitej francuskiej, z którą Polska dzieliła niejedno pole walki, niejeden ból i niejedną radość. Kreśli następnie mówca drogę, którą oba zaprzyjaźnione od wieków państwa kroczyły ramię przy ramieniu. Okrzykiem „Niech żyje Francja" — „Niech żyje katolickie duchowieństwo francuskie" kończy mówca swe powitanie.

Przemówienie Gościa z Francji.

Na przemówienie przewodniczącego odpowiedział Szanowny Gość, śląc imieniem robotników chrześcijańskich serdeczne pozdrowienie dla pokrewnych organizacyj robotniczych w Polsce. Ks. kanonik zna już pracę Polaków i ufa, iż przyniesie ona narodowi naszemu szczęście i dobro. Hasła chrześcijańskie zataczają we Francji coraz szersze koła, a dotkryna socjalistyczna cofa się, albowiem umieją się jej zdecydowanie przeciwstawić robotnicy chrześcijańscy połączeni w związki zawodowe i kulturalno-oświatowe. Dziś robotnicy chrześcijańscy sami szukają za socjalistami i w dyskusji przeciwstawiają się im mężnie i zdecydowanie. To zdecydowanie przynosi już owoce. Tak samo i chrześcijańskie Zw. Zaw. nie powinny się socjalistów obawiać. Częstokroć bowiem tę siłę przeceniają, a socjaliści wiedząc o braku zdecydowania ze strony wyznawców haseł chrześcijańskich głoszą tryumf socjalizmu. Francja na czele swego narodu ma ludzi potęż-

BILANS Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich za 1920 r.

Aktywa

Rk.	Kasy	Mk.	269,698.53	
„	Nieruchomości . .	„	70,033.60	
„	Placu	„	16,024.86	
„	Udziału Tow. Wzaj. Kredytu . . .	„	3,500.—	
„	Udziału w Kasie Przemysłowców . .	„	1,120.—	
„	Udziału w Hurtow. Kupc. Chrześć. . . .	„	2,798.28	
„	Udziału w Centr. Stow. Robot. Chrześc. .	„	1,400.—	
„	Inwentarza żywego .	„	179,920.—	
„	Ruchomości	„	157,569.50	
„	Magazynu . . .	„	1,078,595.19	
„	Centrali . . .	„	76,022.—	
„	Filji I. . . .	„	50,422.45	
„	„ II. . . .	„	106,693.42	
„	„ III. . . .	„	67,776.30	
„	„ IV. . . .	„	148,966.50	
„	„ V. . . .	„	37,271.90	
„	„ VI. . . .	„	51,944.57	
„	„ VII. . . .	„	95,309.—	
„	Warsztatów szewckich .	„	165,687.95	
„	Masarni . . .	„	429,838.40	
„	Piekarni . . .	„	28,950.—	
„	Gospody . . .	„	43,374.50	
„	Składu w Syrenie .	„	18,000.—	
„	Sali	„	22,633.60	
„	Kupna sklepu . .	„	1,852.—	
„	Kaucji Wydz. Aprowiz.	„	700.—	
„	„ za worki . .	„	9,770.—	
„	Pożyczki Premjowej .	„	18,500.—	
„	Dłużników i Wierzycieli	„	55,699.70	3,210,092,25
				3,210,092.25

Passywa

Rk.	Kapitału Obrotowego .	Mk.	11,200.—	
„	„ Zapasowego .	„	1,229.61	
„	„ Budowy Domu	„	24,100.13	
„	„ Zapomogowego	„	3,800.—	
„	Udziałów . . .	„	114,716.62	
„	Dywidendy . . .	„	1,011.03	
„	Superdywidendy . .	„	351.78	
„	Kaucji Sklepów . .	„	5,161.—	
„	Pożyczki Odrodzenia .	„	42,342.90	
„	Dłużników i Wierzycieli	„	2,798,451.98	
„	Sum przechodnich .	„	66,695.70	
„	Strat i Zysków . .	„	141,031.50	3,210,092.25
				3,210,092.25

nych i ci jak Jofre nigdy nie rozpoczynali dzieł swoich bez modlitwy do Najwyższego Pana. Za Jofrem stała cała armja katolicka Francji i ona to odniosła zwycięstwo nad Niemcami, komunistami i socjalistami. Do pracy przy sztandarze chrześcijańskim i narodowym wzywa obecnych ks. kanonik Desgranges dziękuje tym, którzy stoją na czele ruchu i obiecuje, że poniesie z Polski do Francji pozdrowienie od robotników chrześcijańskich.

Następnie przemawiali ks. kanonik Szeleźniak i red. Kanarowski, dziękując miłemu Gościowi za tak zaszczytną wizytę.

Wśród okrzyków „Niech żyje Francja! Niech żyje chrześcijański robotnik!" — opuścił ks. kanonik Desgranges nasze mury.

Cześć zacnemu Bojownikowi o prawa chrześcijańskiego Robotnika.

Tajne organizacje wojskowe niemieckie na G. Śląsku.

Urzędnicy cłowi pod komendą gen. Sterna.

Aby dać Sz. Czytelnikom obraz, jak są zorganizowane tajne organizacje wojskowe niemieckie na G. Śląsku, podajemy w dosłownem brzmieniu tajne pismo starszego rewidenta cłowego z Raciborza p. Freinera.

„Z polecenia zastępcy prezydenta oddziału p. Dissinga, starszego radcy rzą-

du, przesyłam jedną kartę posiadania na order „Śląskiego Orła" z pokorną prośbą o wręczenie jej urzędnikowi przeniesionemu do tamtejszego powiatu. Z powodu zakazu Międzysojuszniczej Komisji przesłanie i wręczenie tego orderu nie może się odbyć w drodze urzędowej. W razie jakiejś wątpliwości, i w celu uniknięcia trudności ze strony Komisji Międzysojuszniczej, proszę zwracać się do mnie pod moim prywatnym adresem. Należy unikać wymiany listów w tej sprawie i należy się postarać, aby w prasie nie umieszczono żadnej wzmianki o nadaniu tego orderu. P. radca Dissing poleca wyrazić swoje najserdeczniejsze życzenia temu wzorowemu urzędnikowi, z powodu nadania mu orderu „Śląskiego Orła". Osobiście przyłączam się do tych życzeń. Podpis: Oberzellrewiser. Ratibor Troppan str. 46."

Do tego listu dołączono świadectwo posiadania, na którem to świadectwie podpisany jest nadający ten order gen. v. Stern, jako dowódca armji niemieckiej.

Tekst Statutu Związków Zawod. Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Statut Związku Zawodowego (wyszczególnienia zalegalizowanych Związków Zawodowych pomieszczamy poniżej) Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawod. w Rzeczyposp. Polskiej.

II.

Wsparcia pośmiertne.

§ 13.

W razie śmierci członka lub jego żony może Zarząd Związku wypłacić spadkobiercom wsparcia na pogrzeb.

po 1	roku	członkostwa 40	składek
„ 2	„	„ 50	„
„ 3	„	„ 56	„
„ 4	„	„ 62	„
„ 5	„	„ 68	„
„ 6	„	„ 75	„
„ 7	„	„ 82	„
„ 8	„	„ 90	„
po 9	latach	członk. 98	składek
„ 10	„	„ 116	„
„ 12	„	„ 126	„
„ 14	„	„ 136	„
„ 16	„	„ 146	„
„ 18	„	„ 156	„
„ 20	„	„ 166	„

Członkom, którzy zostali inwalidami, wypłaca się takie wsparcia na pogrzeb, jakie im się przed inwalidztwem należało.

Wsparcie pośmiertne, w razie śmierci drugiej żony oblicza się według lat ponownego wstąpienia w związki małżeńskie.

Wdowy po zmarłych członkach, chcąc się zabezpieczyć na pogrzeb, mogą opłacać znaczki klasy IV-ej, za co ich spadkobiercy otrzymują wsparcie, które wynosi 50 składek III klasy.

Wszelkie wsparcia, które członek otrzyma muszą być w jego książce notowane.

Obrona prawna.

§ 14.

Każdemu członkowi, który nie zalegał w składkach, udziela się porad i obrony prawnej we wszystkich sprawach wynikających ze stosunków robotniczych.

Porad prawnych udziela się od dnia wstąpienia do Związku, obrony zaś po półrocznym opłacaniu składek

Spraw starszych jak członkostwo nie załatwia się.

Zastrzeżenie.

§ 15.

Wszelkie dotąd wymienione wsparcia są dobrowolne, muszą być wypłacane tylko w tym wypadku, jeżeli kasa Związku jest w stanie to uskutecznić.

Organizacja Związku.

§ 16.

Organami kierującemi Związkami są:
- Zjazd delegatów.
- Zarząd Związku.
- Komisja rewizyjna.
- Zarządy Oddziałów.
- Mężowie zaufania.

Zjazd delegatów.

§ 17.

Zjazd delegatów składa się z Zarządu Związku, Komisji rewizyjnej i delegatów wybranych na zjazd z pośród członków, którzy przynajmniej w przeciągu roku byli członkami i uczęszczali na zebrania.

Na każde 500 członków wybiera się delegata.

Oddział liczący mniej niż 500 członków wysyła również jednego delegata.

Zwyczajny Zjazd delegatów odbywa się co rok.

Czas i miejsce wyznacza Zarząd Związku w porozumieniu z Komisją rewizyjną. Zarządowi Związku, Komisji rewizyjnej, Radzie Głównej Chrześc. Zjedn. Zaw. w R P. i jej Wydziałowi, wolno również w razie potrzeby zwołać nadzwyczajny Zjazd delegatów. Tak samo winien Zarząd Związku zwołać Zjazd, jeżeli tego wymagają $^2/_3$ członków Związku

O zjeździe delegatów z podaniem porządku obrad ogłasza się przynajmniej na 1 miesiąc przed terminem zjazdu

Każdy delegat ma prawo głosu w sprawach na porządku obrad będących.

Przy głosowaniu ma każdy delegat jeden głos.

Do ważności uchwał zjazdu potrzebna jest obecność $^1/_8$ delegatów, uprawnionych do głosowania. W razie braku quorum Zjazd zwołany w godzinę później jest ważny bez względu na ilość członków.

Wnioski na zjazd muszą być zgłaszane do Zarządu Związku conajmniej na dwa tygodnie przed terminem zjazdu.

Wnioski na zjazd mają prawo stawiać Zarządy Oddziałów, mężowie zaufania, Zarząd Związku, Rada Główna Ch. Z. Z. w R. P. i jej Wydział.

§ 18.

Zwyczajny Zjazd delegatów przeprowadza zmianę statutu, o ile tego potrzeba wymaga, lecz zmiany nie mogą być w sprzeczności ze statutem Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w Rzeczypospolitej Polskiej, rozporządza majątkiem Związku, decyduje o likwidacji i o wszystkich sprawach Związku. Dalej przyjmuje lub odrzuca sprawozdania Zarządu Związku i Komisji rewizyjnej, udziela lub odmawia pokwitowania ze stanu kasy, zatwierdza budżet, wybiera członków Zarządu Związku, Komisję rewizyjną, delegatów do Sejmiku i do Rady Głównej Ch. Z. Z. w R. P. zatwierdza etaty i pensje dla Zarządu Związku. Nadzwyczajny Zjazd delegatów załatwia przedewszystkiem te sprawy, dla których został zwołany, jako też wszystkie te, które należą do zakresu zwyczajnego Zjazdu. Uchwały na zjeździe zapadają absolutną większością głosów, a w sprawie zmian w statucie większością $^2/_3$ głosów przy obecności $^1/_2$ uprawnionych do głosowania.

Komisja rewizyjna.

§ 19.

Komisja rewizyjna kontroluje kasę Związku, ostatecznie rozstrzyga o utracie członkostwa, w razie apelacji członków wykluczonych, zdaje odnośne sprawozdanie Radzie Głównej za pośrednictwem Wydziału Rady Głównej, wspólnie z Zarządem Związku przyjmuje i wyklucza urzędników, którym nie przysługują prawa członków, o ile nie są członkami Związku.

Komisja rewizyjna składa się z 5 członków, wybranych na przeciąg jednego roku. Posiedzenia Komisji winny się odbywać przynajmniej raz na kwartał. Komisja rewizyjna ma prawo w razie niecierpiącym zwłoki zażądać zwołania nadzwyczajnego Zjazdu. W razie nieporozumień z Zarządem Związku rozstrzyga Wydział Rady Głównej

Ch. Z. Z. w pierwszej instancji i Rada Główna w drugiej.

Zarząd Związku.

§ 20.

Na czele Związku stoi Zarząd Związku z 5 członków wybranych na rok przez Zjazd.

Zarząd czuwa nad rozwojem Związku, zastępuje Związek nazewnątrz i wewnątrz, prowadzi kasowość i administrację Związku, z czego corocznie ogłasza sprawozdanie, przestrzega uchwał zjazdu i przepisów statutu Związku i Ch. Z. Z., zwołuje zjazdy, przyjmuje i wyklucza w porozumieniu z Komisją rewizyjną, członków, wypłaca wsparcia, mianuje i zwalnia urzędników, załatwia wszelkie bieżące sprawy Związku.

W wypadkach nadzwyczajnych Zarząd zawiesza urzędnika i donosi o tem natychmiast Komisji rewizyjnej.

Zarząd Związku ma prawo nabywać i sprzedawać nieruchomości, oraz zawierać wszelkie tranzakcje majętnością Związku.

Zarząd Związku jest wobec Związku za wszystkie z powodu niedopatrzenia wynikłe straty odpowiedzialny.

Zarząd Związku oddaje co miesiąc do kasy Wydziału Rady Głównej przez trzy pierwsze lata 60% ogólnego dochodu Związku, przez następne lata 50%, 40%, 30%, 20%, a po 7-iu latach wpłaca do kasy 10%.

Wydział Rady Głównej w porozumieniu z Radą Główną ma prawo w każdym czasie przedsięwziąć zmianę statutu, jeżeli tego wymaga ustawa państwowa lub wyrok sądu.

Rada Główna Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego ma prawo w wypadkach szczególnej wagi, dotyczących dobra całej organizacji, zawiesić w czynnościach Zarząd Związku, ogłaszając jednocześnie nadzwyczajny zjazd delegatów Związku w tej sprawie.

Nieporozumienia pomiędzy Zarządem Związku, a Wydziałem Rady Głównej rozstrzyga Rada Główna Ch. Z. Z. w pierwszej instancji i Sejmik w drugiej.

Do ważności uchwał Zarządu potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i przynajmniej dwóch członków. Uchwały zapadają absolutną większością głosów.

Zarząd konstytuuje się na pierwszem posiedzeniu. Prezes lub jego zastępca i sekretarz zastępują Związek wobec władz i osób trzecich i podpisują wszelkie pisma od Związku pochodzące.

Bilanse i sprawozdania kasowe podpisuje skarbnik.

ZE ŚWIATA.

Sprawa Górnego Śląska dotychczas nie jest rozstrzygnięta. Komisja plebiscytowa z ramienia koalicji przedłożyła już podobno swoje sprawozdanie, które ma być przedmiotem obrad Rady najwyższej. Francja zupełnie jasno oświadczyła się za przyznaniem Polsce całego obszaru przemysłowego na G. Śląsku. Stanowisko reszty mocarstw koalicji jest dotychczas nieznane. Najwięcej trudności robić będzie zapewne Anglja.

Sprawa Wileńszczyzny ma być załatwiona między delegatami Polski i Litwy na posiedzeniu, które zostało zwołane na dzień 18 kwietnia b. r. do Brukseli (Belgja). Narady te zaleciła obu państwom Liga narodów. Polska nie wiele sobie obiecuje z narad brukselskich wobec tego, że Litwa zajmuje stale stanowisko nieprzychylne Polsce i domaga się przyznania jej całej Wileńszczyzny wraz z miastem Wilnem. Rozumie się, że na takie załatwienie Polska żadną miarą godzić się nie może.

Strajk generalny górników wybuchł w Anglji. Powodem strajku było odrzucenie przez właścicieli kopalń żądań robotników. Strajk objął wszystkie kopalnie. Tu i ówdzie doszło do wykroczeń nieuniknionych przy tak olbrzymim strajku. W ostatniej chwili dochodzą wiadomości, że rząd podjął się pośrednictwa między strejkującymi a właścicielami kopalń. Jest zatem nadzieja, że strajk zakończy się ugodowo.

Ogólne Roczne Zebranie Sprawozdawcze.

Zarząd Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich zawiadamia niniejszem Szanownych Członków, że roczne ogólne Sprawozdawcze Zebranie Stowarzyszenia, oraz działu Kooperatywnego odbędzie się **w niedzielę, dnia 1 maja** b. r., o godz. **5** po południu w dolnej sali gmachu po-Dominikańskiego.

Porządek dzienny zebrania będzie następujący:

1. Zagajenie zebrania.
2. Wybór przewodniczącego.
3. Odczytanie protokułu poprzedniego ogólnego zebrania.
4. Odczytanie sprawozdania ogólnego i bilansu oraz protokułu komisji rewizyjnej.
5. Zatwierdzenie bilansu i podziału zysków.
6. Uchwalenie budżetu na rok 1921.
7. Wybór 3 członków Zarządu i 3 zastępców.
8. Wybór 3 członków Komisji Rewizyjnej
9. Wolne wnioski.

UWAGA:

W razie niedojścia zebrania do skutku o godz. 5 ej w terminie pierwszym, następne odbędzie się tegoż dnia i na tejże sali **o godz. 6-ej** i uważane będzie za prawomocne bez względu na ilość obecnych na zebraniu. Jednocześnie podajemy do wiadomości wszystkich Członków, że sprawozdanie bilansowe jest wyłożone do przejrzenia w biurze Stowarzyszenia, Krakowskie Przedmieście 7, codzień z wyjątkiem niedziel, w godzinach biurowych. Według przyjętego zwyczaju w dniu 1 maja o godz. 9 rano ks. kanonik **Szeleźniak**, Patron Stowarzyszenia, odprawi w kościele na Bronowicach nabożeństwo, na które Zarząd zaprasza wszystkich Członków. Po Mszy św. ks. Patron wygłosi okolicznościowe przemówienie.

Redaktor: **Stanisław Kussyk.**

Drukarnia Ziemiańska Kościuszki 10.

Wydawnictwo Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich w Lublinie.